

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Tänk på att många evenemang kan kräva föransökan eller förköp och ha begränsat antal platser, kolla alltid innan vad som gäller för det du tänkt gå på.

Språkcafé

Vi pratar kring teman, vad som händer kring oss just nu och fikar tillsammans. Tid: 8 och 15/11, kl 11-12.30. Plats: Boxholms bibliotek.

Afternoon tea

Underhållning av Gudrid Hansen, författare och kåsör från Horn. Sockenmöte efteråt. Tid: 8/11, kl 15-17. Plats: Malexander Birgittastugan.

Sagoyoga

Vi rör oss lugnt och skönt medan vi tar del av det magiska från en utvald bok. Passar barn från ca två år. Föranmälan gärna till Marianne Hedå: sms 073-221 68 29 eller marianne.heda@boxholm.se. Tid: 8/11, kl 11-11.30. Plats: Boxholms bibliotek.

Hälsopromenad

Promenad i grupp för alla åldrar. Distans och fart bestäms gemensamt innan start. Kostnadsfritt, ingen föransökan. Hund får medfölja men måste hållas kopplad. Tid: 10, 17 och 24/11, kl 17-18. Plats: Samling vid Parketten.

Reflexkväll

Korv med bröd samt reflexer delas ut till alla barn så långt lagret räcker. Besök av polisen. Apoteket sponsrar med plåster. Tid: 11/11, kl 18. Plats: Centrum Boxholm.

Skapa datorspel

Spelprogramering med Johannes. Anmälan till biblioteket. Tid: 13/11, kl 18-20. Plats: Boxholms bibliotek.

Dansa en bok

Bokstartaren Marianne Hedå läser ur en bok och vi rör oss tillsammans till musik. Passar barn från ca tre år och uppåt. Tid: 14/11, kl 15-15.30. Plats: Boxholms bibliotek.

Barnboksmys

Vi läser böcker, sjunger och ramsar tillsammans! Barn 0-3 år och deras vuxna. Tid: 17/11, 1/12, 15/12, kl 10. Plats: Boxholms bibliotek.

Maila ditt evenemang till evenemang@lanstidningen.se senast måndag veckan innan införande. Vi tar med evenemanget i mån av plats.

Ulf Eriksson och Klas Johansson befinner sig här på Boxholms kommuns högsta punkt, 243 meter över havet.

Ugglebos historia sträcker sig åtminstone till år 1363. Enligt boken Sveriges bebyggelse är nuvarande mangårdsbyggnad från omkring år 1881, och restaurerad år 1930.

De gamla betesmarkerna kring Ugglebo har restaurerats och markerna betas återigen av djur. Ett besök vid Ugglebo ger en känsla av att flyttas tillbaka i tiden.

Det mesta tyder på att det är denna skreva, där Ulf sitter, som gärningsmän förr drogs igenom på väg till galgen i Månhult.

Världsnaturfonden och COOP Östra ligger bakom ett projekt där betesmarkerna kring Ugglebo har restaurerats och sedan 2020 betas återigen kor i området.

Tassemarkernas rysliga historia

Från Ugglebohöjden till gamla galgbacken vid Månhult

MALEXANDER (LT)

När hösten är som vackrast och när temperaturen fortfarande känns anständig, då är det ljuvligt att bege sig ut i naturen. Det gjorde artikelförfattaren och Ulf Eriksson som valde att styra mot Boxholms kommuns högsta punkt, för där hade ingen av oss varit. Dessutom besökte vi en före detta galgbacke vid Månhult som kittlade fantasin...

När naturen var målad i gult och rött och solen strålade från en klar himmel valde två mogna herrar att ta sig till gården Ugglebo, belägen några kilometer norr om Malexander, alldeles intill Boxholms kommuns högsta punkt.

Ugglebo påstås vara Malexanders sockens äldsta gård. Enligt boken om Malexander som hembygdsföreningen gett ut så nämns Ugglebo första gången 1363. Det är tidigast av Malexanders 39 gårdar, detta tillsammans med Somvik. Ugglebo skrevs då Vglobodhum.

Vid Ugglebo överraskas vi av diverse informationsskyltar. Det visade sig att Ugglebo – tillsammans med ytterli-

gare ett par platser – är området där naturbetesmarker har restaurerats i ett projekt som Världsnaturfonden och Coop Östra ligger bakom.

Endast en liten del av markerna kring Ugglebo har använts kontinuerligt till bete på senare år. Mycket av gårdens beten hade gradvis växt igen sedan 1960-talet.

Men år 2019 startade restaureringen av ett ungefär fem hektar stort område av marken kring Ugglebo. Bland stenrösen och murar har det tagits bort träd och buskar samt monterats nytt stängsel. Området började betas av kor år 2020 och sommaren 2023 gjordes en uppföljning av studenter på Linköpings Universitet, detta på uppdrag av Naturbeteskött i Sverige. Man ville undersöka vilken effekt som restaureringen har haft på området. Målet är att utvidga betesmarkerna samt att skapa en vandringsled i anslutning till Östgötaleden där man kan få information om områdets historia.

Vi såg aldrig någon vandringsled vid Ugglebo, men däremot fanns det informationsskyltar på några platser.

Bara 150 meter nordväst om mangårdsbyggnaden vid

Ugglebo ligger Orrekullen. Ingenting skvallrar om att platsen är den högsta punkten i Boxholms kommun, men spår av ett torn finns på kullen. Enligt en uppgift har det varit ett luftbevakningstorn.

Orrekullen vid Ugglebo är 243 m ö.h. och det kan jämföras med Linköpings kommuns högsta punkt som ligger i Högstugans naturreservat söder om Ulrika som mäter 241 m ö.h. Högsta punkten i Kinda mäter nästan 294 m ö.h.

Hjässan på Omberg med sin 263 meter är högsta punkten i Ödeshög medan den högsta punkten i Ydre även är den högsta punkten i Östergötland. Vid Stenabo, ungefär sju kilometer sydost om Rydsnäs, finns platsen som mäter 328 m ö.h.

Vi lämnar Ugglebo och rullar mot en annan intressant, spännande och högt belägen plats, nämligen gården Månhult. I appen eller på webbsidan Fornsök, framgår att det har legat en galgbacke ungefär 150 meter norr om gården. Här finns dessutom ett av Boxholms kommuns elva naturreservat, nämligen Månhult naturreservat som är ett av kommunens nyaste. Området kring gården skyddades år 2021.

På Orrekullen intill Ugglebo finns spår av ett luftbevakningstorn på platsen.

Precis som Ugglebo har Månhult en lång historia där markerna brukats för bete, slätter och lövtäkt vilket innebar ett landskap med en mosaik av öppna och halvöppna lövrika marker.

Den gamla galgbacken låg inne i området som idag är naturreservat, men nära reservatets norra gräns. Vi kommer in i en färgsprakande skog där marken är målad av gula eklöv.

Vi spanar och funderar på var den exakta platsen kan ha varit, alltså där galgen var placerad. Plötsligt snarar jag på ett hål i marken, och det är klart att vi skämtade om att detta måste ha varit stolphålet för galgen!

På Fornsök står att i berget finns en cirka 0,5 meter bred

och två meter djup skreva, genom vilken det påstås att man drog gärningsmännen. Det fanns ingen exakt markering var denna bergsskreva skulle finnas, men ganska snart hittade vi en skreva som vi faktiskt tror är den som åsyftas.

Nog kändes det lite fascinerande att tänka tillbaka på vad som utspelats här i skogarna för länge sedan.

Om det är galgbacken som gör att Månhult anses vara en orolig plats och att det är de avrättade som spökar låter jag vara osagt, men Johan Birath återger några historier från Månhult i sin bok Spöken i Östergötland. Där finns bland annat en berättelse om en kvinna från Malexander som stod brud, men som tidigare i livet fött tre oäkta barn. Alla dessa barn hade hon dödat och gömt undan. På bröllopsfesten som hölls i Månhult, lär alla tre barnen ha dykt upp, men nu i form av myllingar. De dansade och sjöng för sin mor!

Efter att ha läst detta är ju frågan om man vågar besöka galgbacken vid Månhult igen...

Text och bild:
KLAS JOHANSSON